

paatrænge sig: Bliver det da ikke den rigtige Bei at fjerne de Konflikter, hvorunder det ikke kan nægtes, at vi alle lide, ved at se at komme til Enighed om Grundlovens Indhold? Da jeg forleden Dag udtalte, at denne eller en anden Bei maatte man betræde for at naae en Oberenskomst, naar man ikke vilde udsætte sig for de største Farer, og det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) dertil yttrede, at om det end skulde være 10, 20 eller 30 Aar, maatte det dog staa sikkert for Enhver, der har en fast Tro paa sin Sags Retferdighed, at Sandheden nok tilsidst skulde seire, da tillod jeg mig at spørge: Have vi da Raad til at vente 10, 20 eller 30 Aar for at naae frem til denne Seir? Herpaa har et andet æret Medlem, om jeg ikke huffer feil det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (N. Holck), givet det Svar: Ja, vi have Raad dertil, i alt Fald har han Raad til at vente 10, 20, 30 Aar; thi, siger han, det staar klart for Alle, hvad det gjælder om, Alle ere vakte, og man vil holde ud i Kampen. Det danske Folk er seigt, og veed som sagt, hvad det gjælder om. Vi maa være udholdende i Kampen, om den saa skal være nok saa mange Aar, thi vi kunne ikke bortgive, hvad der i Virkeligheden er det danske Folks Frihed og Værd. Lige overfor dette kan jeg ikke Andet end gjentage, hvad jeg allerede tidligere har sagt, et Par Gange, man maa spørge sig selv om, hvad er det for Midler, der staa til ens Raadighed. Jeg henviser her til det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), der jo udtalte, at det var en Feilhøren af mig, naar jeg forleden mente, at han havde talt om at føre Krig paa Kniven, det var tværtimod hans Mening, at man skulde undgaa alt saadant Væsen som Knive og Sligt, men søge at seire ved Udholdenhed og Taalmodighed, ved lovlig Adfærd og ved Rolighed i hele sin Maade at træde op paa. Det var ikke min Mening at ville sige, at det ærede Medlem har opfordret til at føre Krig paa Kniven, jeg vilde kun sige, at det ærede Medlem, som det forekom mig, havde talt om, at der vel kunde være Tale om at fortsætte Kampen til det Yderste; maatte det ærede Medlem brugte et Udtryk, som var brugt af Andre, men dette gjør Lidet eller Intet til Sagen. Jeg antager, at det ikke blot er dette ærede Medlems Mening, men at ogsaa det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds hylber den, at det er den Mening, som vi Alle hylde, og som det aldeles overveiende Flertal i det danske Folk hylber, at hvis Kampen skal fortsættes, skal den føres netop ved Taalmodighed, Udhol-

denhed og Seighed, men den skal ikke føres med Ophidselse, med Lovbrud eller Opsætsighed mod den bestaaende Orden eller deslige. Jeg gaar ud fra, at vi Alle ere enige derom, og Ingen skal villigere end jeg erkende, at det danske Folk og navnlig den danske Bonde er af en seigt og udholdende Natur. Jeg tvivler derfor hverken om, at der er Alvor i den Opsættelse af den nuværende politiske Stilling, som er bleven omtalt fra flere Sider, og heller ikke betvivler jeg, at denne Høielse i Virkeligheden vil være ved og være længe ved og ikke vil komme med nogen som helst Ophidselse eller vække Frygt for Misbrug. Men naar Kampen skal føres med denne Seighed og Udholdenhed, kan det ikke miskjendes, at saa bliver Situationen mere og mere den, at dette seige, rolige og udholdende Folk, dette Vælgeres store Flertal og dette store Flertals Repræsentanter kommer til at spille en utaknemlig Rolle; thi det kan ikke bestrides, at i den Kamp, hvor den ene Part er indskrænket til bestandig saa at sige Intet at gjøre, at fortsætte Visnepolitikken og holde sig passiv, medens den anden Part staar som den, der virker, der handler, der altid er rede til at vise i Gjerning, at den vil gjøre Noget for Samfundets Krav, der bliver den Førstes Rolle den utaknemmelige, og den Sidstes den overveiende taknemmelige. Det er ligesaa sikkert, at om man nok saa meget bliver ved at stille sig paa det Standpunkt: Intet skal gøres, Alt skal visne, saa vil det dog ikke kunne være Andet, end at det virkelige Liv, Samfundet, melder sig med et Krav i Dag, et andet i Morgen, som vil vise sig stærkere end alle Principer. Man vil komme til at give efter stykkevis i sine Principer, og gjør man det ikke, saa tvinger man Andre til at træde op og handle, handle uden Bistand af Folkethinget, og denne eller hin Klasse af Folket, denne eller hin Kreds i Landet, hvem en saadan Foranstaltning fra Styrelsens Side kommer til Gode, vil ikke bebreide Styrelsen, hvad den saaledes har gjort. Lader os se Sandheden lige i Øinene, saa paaistaar jeg, at det er en saa uheldig Maade som vel muligt at fortsætte en Kamp paa den, man nu er slaaet ind paa, og som man synes at mene er den Maade, hvorpaa Kampen skal fortsættes, nemlig blot passivt ved Intet at gjøre. Jeg tror, at netop fordi der ikke var andre Midler til Raadighed, vil Resultatet af en saadan fortsat Kamp blive det, som jeg sagde forleden Dag, det vilde blive et Nederlag. — Naar jeg nu skal gaa over til at sige et Par Ord angaaende de Bemærkninger der ere fremsatte mod Forflagets Enkeltheder, for i Forbindelse dermed